

Національний
банк України

Щомісячний макроекономічний та монетарний огляд

вересень 2024 року

Департамент монетарної політики та
економічного аналізу

Головне

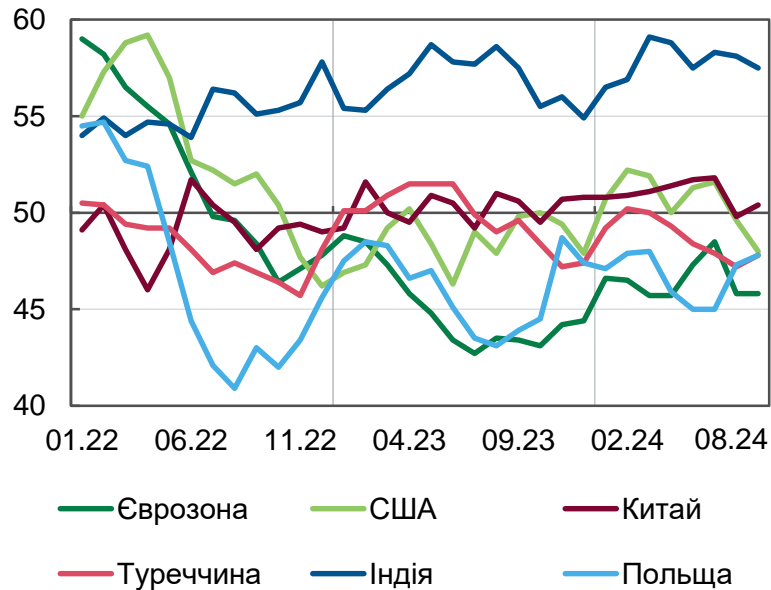
- **Економічне зростання країн – ОТП України нестійке, а інфляційний тиск послаблювався.** Світові ціни на нафту коливалися у відносно вузькому діапазоні, тоді як на природний газ – зростали. Натомість ціни на товари, вагомі для українського експорту, надалі знижувалися під впливом високої пропозиції. Очікування зниження ставок провідними ЦБ дедалі зростали, водночас більшість ЦБ країн ЄМ призупинили пом'якшення монетарної політики
- **У липні споживча інфляція очікувано зростає – до 5.4% р/р (з 4.8% р/р у червні).** Ціновий тиск посилюється через збільшення витрат бізнесу на забезпечення електроенергією, зберігання продукції та оплату праці, а також послаблення обмінного курсу гривні у попередні періоди. Однак інфляційні очікування залишаються доволі стійкими. За оцінками НБУ, споживча інфляція пришвидшувалася також у серпні
- У серпні завдяки стабілізації енергетичної ситуації **поліпшилися ділові очікування та споживчі настрої, позвинулася економічна активність у низці галузей**, зокрема промисловості й будівництва. Жнива ранніх культур майже завершені, проте спека негативно позначається на врожайності пізніх культур і тваринництві, а через міжсезоння в перевезенні агропродукції сповільнилося зростання в галузі транспорту
- Зниження енергодефіцитів у серпні підтримало **подальше зростання попиту на працівників**, а також **збільшення зайнятості**. Водночас пропозиція робочої сили залишається обмеженою, а тому **дефіцит працівників посилюється, що тисне на зарплати в бік збільшення**
- **Дефіцит державного бюджету (без урахування грантів у доходах) у серпні залишався близьким до рівнів попередніх місяців.** Він був профінансований передусім за рахунок розширення міжнародної допомоги. Водночас внутрішні запозичення залишаються вагомим джерелом покриття бюджетних потреб
- Попри зростання експорту агропродукції, **дефіцит поточного рахунку в липні розширився** на тлі дефіциту електроенергії, сезонного попиту аграріїв та активізації закордонного відпочинку українців. Водночас завдяки надходженню траншу від МВФ резерви зменшилися лише незначно та становили 37.2 млрд дол. станом на кінець липня. Уже **в серпні завдяки значним обсягам міжнародної фінансової допомоги резерви відновили зростання**
- **Ситуація на валютному ринку була контрольованою.** Обсяг інтервенцій НБУ зменшився завдяки зниженню попиту на іноземну валюту з боку клієнтів банків. Попри номінальне зниження процентних ставок за депозитами, **дохідність гривневих інструментів заввирахуванням очікуваної інфляції залишалася додатною.** За подальшого зниження процентних ставок стрімко зростають обсяги кредитів бізнесу та населенню

Зовнішнє середовище

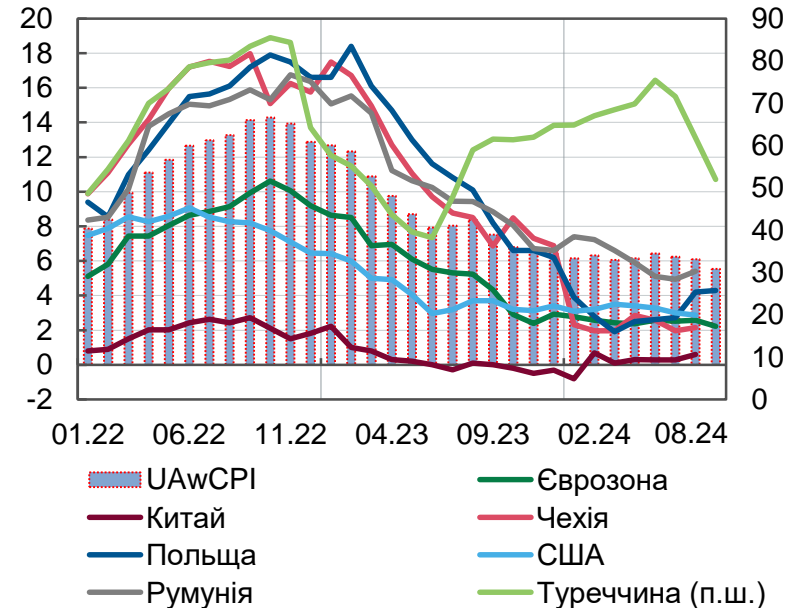
Економічне зростання країн – ОТП України нестійке, водночас відновилося послаблення інфляційного тиску

PMI обробної промисловості окремих країн

Джерело: S&P Global.

ІСЦ в окремих країнах і середньозважена інфляція в країнах – ОТП (UAWCPI), % p/p

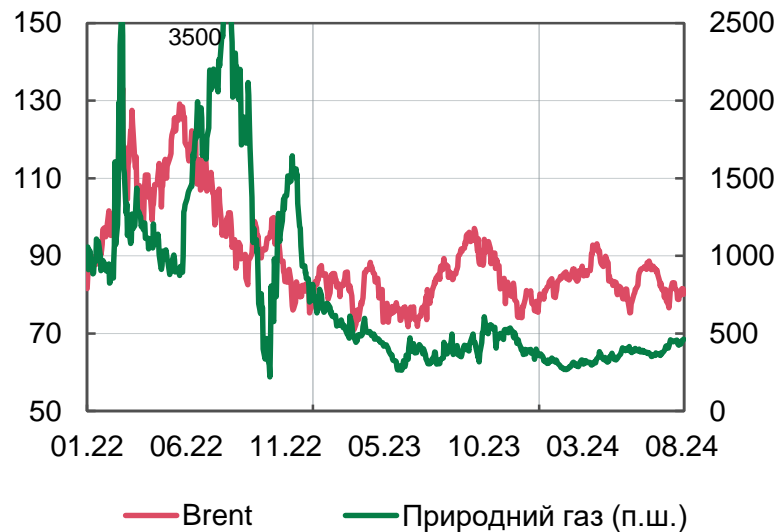

Джерело: національні статистичні агенції, розрахунки НБУ.

- Випереджаючі індикатори свідчили про ознаки **сповільнення економічного зростання в країнах – ОТП України** через помірне скорочення обсягів нових замовлень, насамперед експортних, зменшення зайнятості та погіршення ділового оптимізму під впливом геополітичної невизначеності
- Однак індикатори сигналізували про найменший рівень дефіциту сировини з початку 2020 року, що відобразилося в послабленні виробничих витрат
- Інфляційний тиск** з боку країн – ОТП України (UAWCPI) зменшився, насамперед завдяки сповільненню інфляції в Туреччині

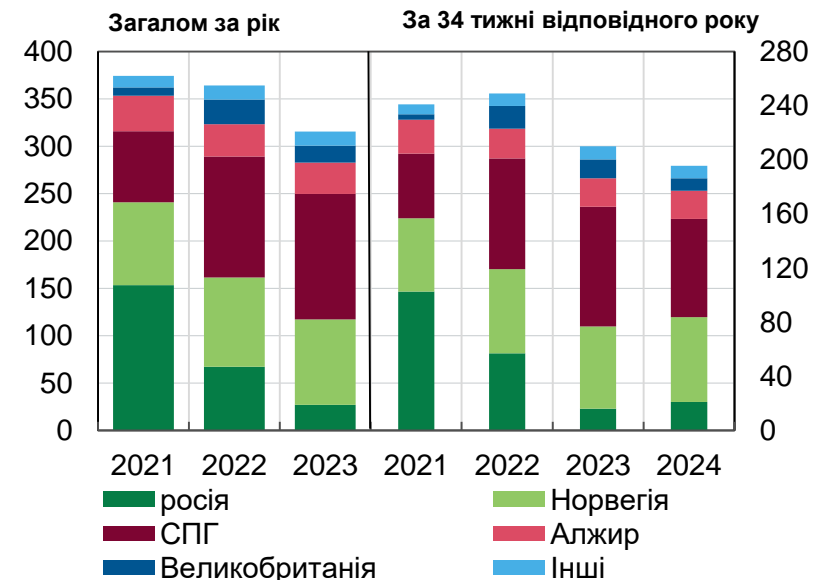
Світові ціни на нафту коливалися у відносно вузькому діапазоні, тоді як на природний газ – зростали

Світові ціни на нафту Brent (дол./бар.) та природний газ TTF (дол./тис. м³)

Джерело: Refinitiv.

Імпорт природного газу до ЄС за походженням, млрд м³

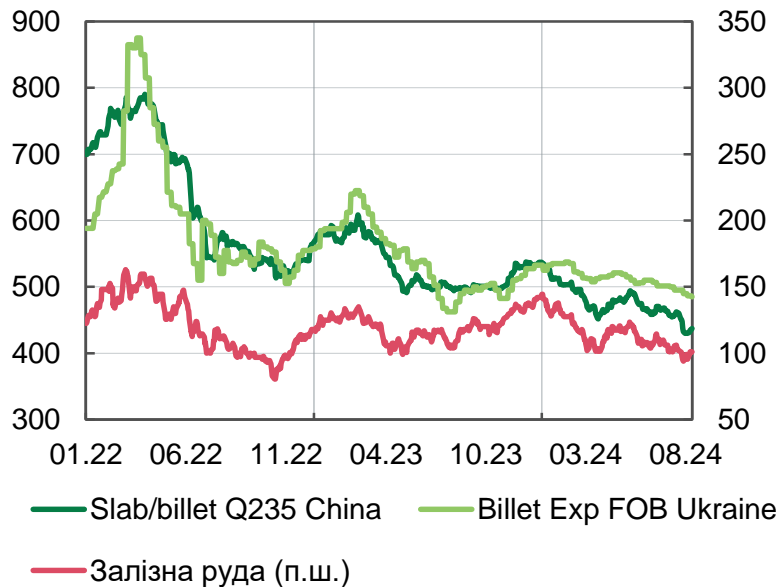

Джерело: Bvuegel (росія, Норвегія, Алжир – трубопровідний).

- **Світові ціни на нафту коливалися навколо 80 дол./бар.** Занепокоєння щодо посилення геополітичної напруженості на Близькому Сході на тлі продовження дії обмежень ОПЕК+ тиснули в бік зростання цін. Натомість ознаки послаблення попиту в Китаї та США в умовах стійких обсягів видобування в країнах поза ОПЕК+, насамперед у США, стримували ціни від зростання
- **Ціни на газ у Європі зростали** під впливом ескалації геополітичних конфліктів на тлі високого попиту з боку країн Азії та скорочення постачання Норвегією внаслідок проведення технічних робіт. Натомість достатньо високий рівень запасів газу в Європі (91.6% заповненості сховищ) та відносно слабкий попит стримували ціни від стрімкішого зростання

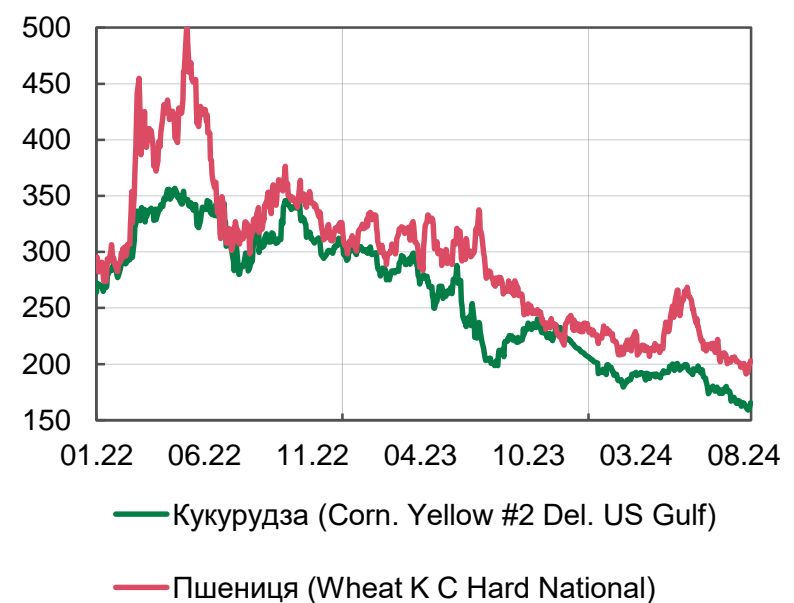
Світові ціни на товари, вагомі для українського експорту, дедалі знижувалися під впливом високої пропозиції

Світові ціни на сталь та залізну руду, дол./т

Джерело: Refinitiv, Delphica.

Світові ціни на пшеницю та кукурудзу, дол./т

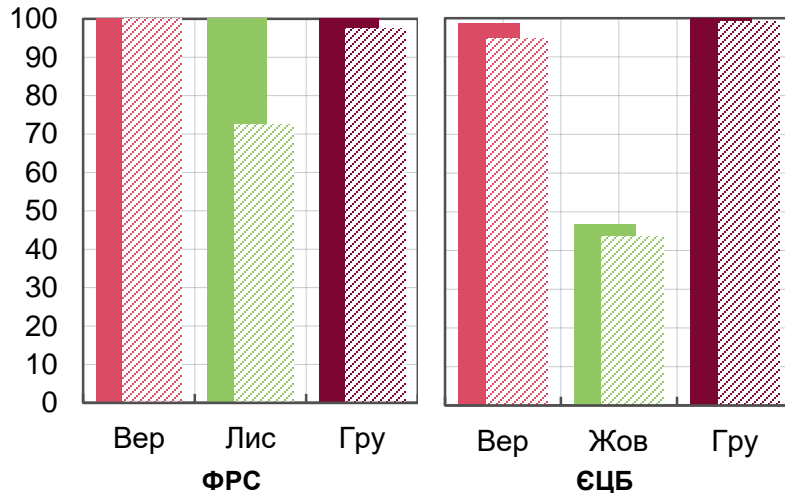

Джерело: Refinitiv.

- **Ціни на сталь і залізну руду надалі знижувалися.** Стійкі обсяги виробництва, насамперед з боку Китаю, в умовах високої конкуренції на тлі падіння будівельного попиту в більшості регіонів світу через жорсткіші умови кредитування призвели до подальшого зниження цін
- **Ціни на пшеницю та кукурудзу також знижувалися.** Активне постачання дешевого зерна з Чорноморського регіону (зокрема через дію заборони на імпорт Туреччиною, Казахстаном, Пакистаном) на тлі високої пропозиції з боку країн Латинської Америки та США з надлишком задовольнили світовий попит (попри низький урожай у країнах ЄС)

Очікування зниження ставок провідними ЦБ дедалі зростають, натомість ЦБ країн ЕМ після певного пом'якшення вичікують

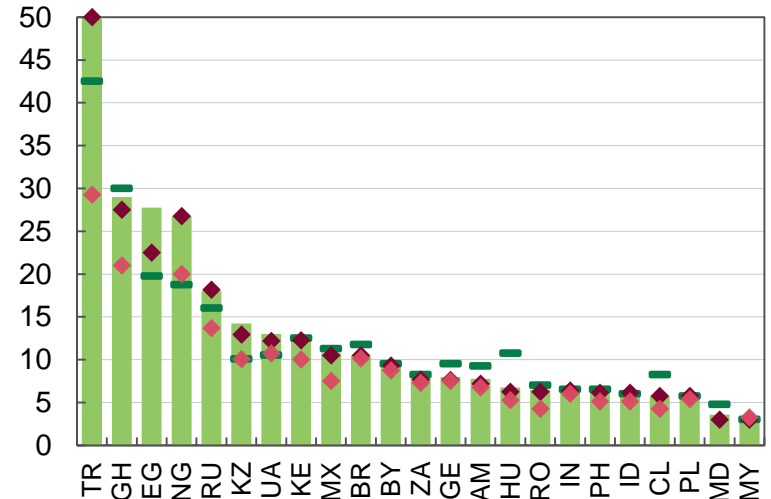
Очікування ринків OIS* щодо зниження ставки ФРС і ЄЦБ на засіданнях у 2024 році, % ймовірності

* Розраховано на основі індексованих свопів овернайт, прив'язаних до дат засідань. Суцільна заливка – очікування станом на кінець серпня, заштрихована – кінець липня.

Джерело: Bloomberg World Interest Rate Probability.

Ключові процентні ставки в окремих країнах ЕМ, %

■ Поточний ■ На початок 2024 року
◆ Прогноз на кінець 2024 року ◆ Прогноз на кінець 2025 року

Джерело: офіційні сторінки центральних банків, Focus Economics, Oxford Economics, станом на 30.08.2024.

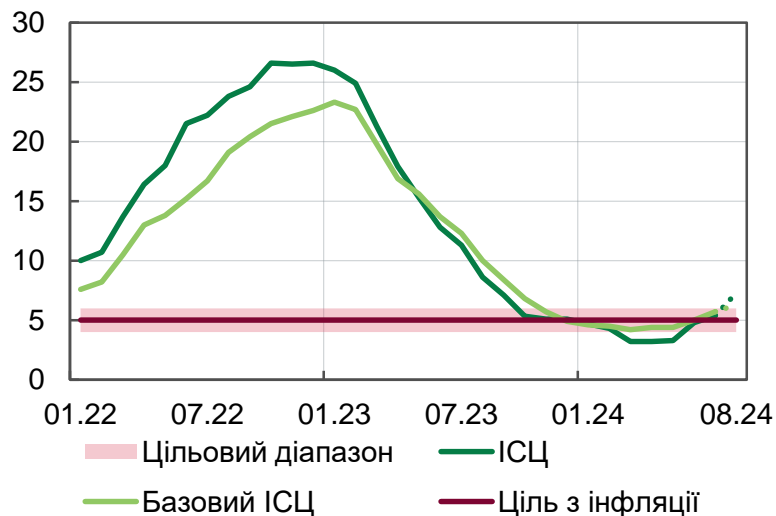
- **Провідні ЦБ** налаштовані на поступове пом'якшення своєї монетарної політики з огляду на зниження інфляційного тиску. **ФРС** повідомляє, що “час настав для коригування політики” за ознак охолодження ринку праці, помірної інфляції та поліпшення споживчих настроїв. **ЄЦБ** не має єдиного бачення: окремі члени зазначають про можливе зниження ставок у вересні на тлі мінімальної за три роки інфляції, натомість інші - хочуть побачити більше даних і застерігають проти стрімкого пом'якшення
- Фінансові ринки очікують зниження ставок у вересні як для ФРС, так і ЄЦБ, та закладають загальне зниження до кінця 2024 року на близько 96 б. п. та 63 б. п. відповідно
- Натомість **ЦБ країн ЕМ** зайняли здебільшого вичікувальну позицію з метою аналізу вже 7 проведеного пом'якшення своєї монетарної політики

Україна: Інфляція

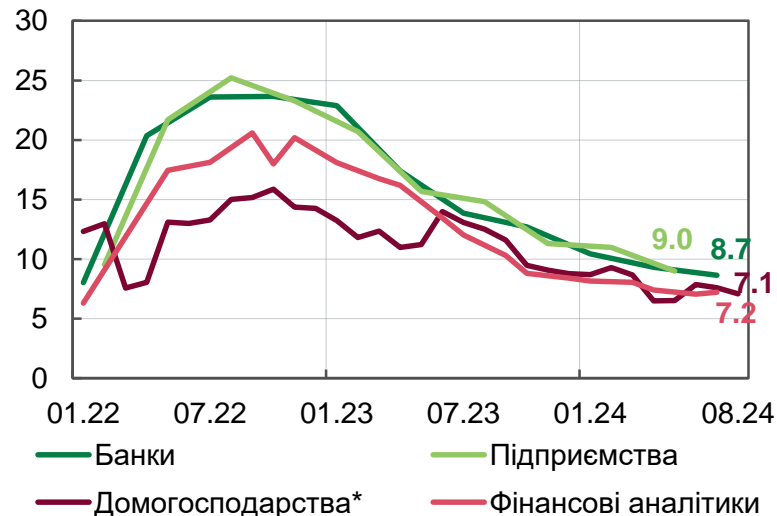
Споживча інфляція в липні очікувано пришвидшилася

Інфляція* та інфляційна ціль, % р/р

* Серпень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Інфляційні очікування на наступні 12 місяців, %

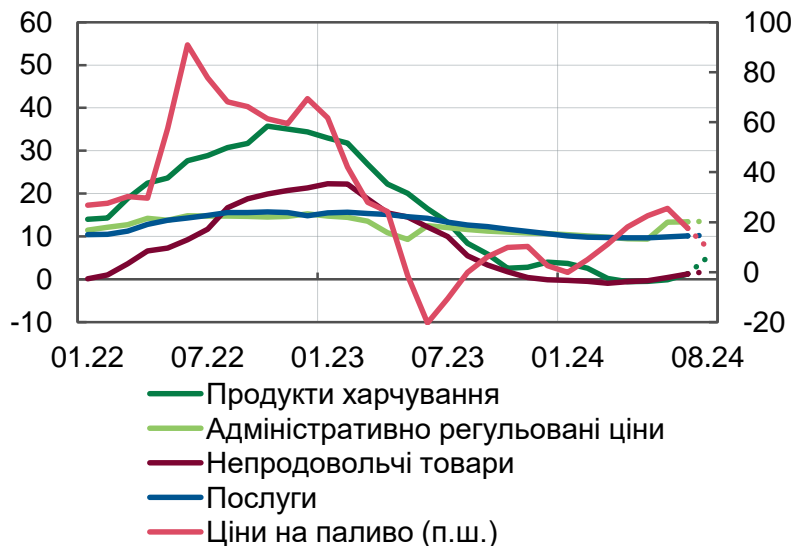

* З березня 2023 року метод опитування домогосподарств змінено з віч-на-віч на телефонні інтерв'ю.
Джерело: НБУ, Info Sapiens.

- Фактична споживча інфляція в липні очікувано пришвидшилася, але залишалася дещо нижчою за траєкторію прогнозу НБУ, опубліковану в [Інфляційному звіті за липень 2024 року](#). Це зумовлено передусім стриманішим, ніж припускалося, впливом спекотної погоди на ціни сирих продуктів харчування
- Фундаментальний інфляційний тиск також очікувано посилювався у липні. Показник базової інфляції зріс до 5.7% р/р з 5.0% р/р у червні. Така динаміка дещо випереджала траєкторію липневого прогнозу НБУ. Вона зумовлена насамперед стрімким зростанням цін на оброблені продукти харчування. Підтримували ціновий тиск і ефекти перенесення від послаблення обмінного курсу гривні. Водночас інфляційні очікування залишалися доволі стійкими
- За оцінками НБУ, споживча інфляція пришвидшувалася також у серпні

Зростання цін на продовольчі товари відновилося, а на непродовольчі – пришвидшилося

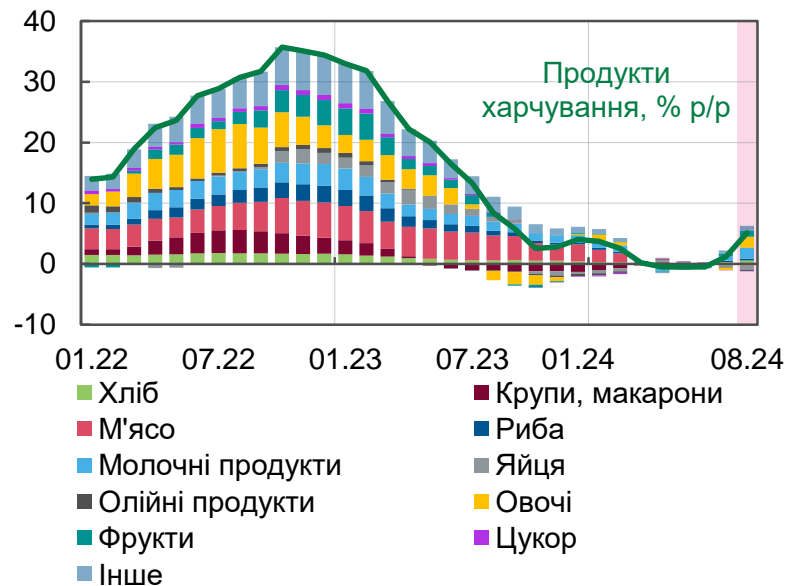
Окремі компоненти ІСЦ*, % р/р

* Серпень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

- Ціни на продукти харчування та безалкогольні напої відновили зростання у липні. Така динаміка зумовлена насамперед швидшим подорожчанням оброблених продуктів під впливом вищих витрат на енергію, зберігання продукції та оплати праці
- Також очікувано сповільнилося зниження цін на сирі продукти харчування з огляду на поступове вичерпання впливу тимчасових чинників, насамперед через скорочення запасів попередніх високих врожаїв, складніші, ніж торік, погодні умови та зростання вартості енергії на тлі дефіциту е/е. Водночас, попри спекотну погоду, тривало зниження цін на яйця, а вторинні ефекти від слабшого тиску з боку витрат на корми все ще позначалися на здешевленні свинини та курятини
- Зростання цін на більшість непродовольчих товарів пришвидшилося, передусім під впливом курсового чинника. Дедалі повільніше дешевшали одяг та взуття. Послуги дорожчали швидше, вірогідно, під тиском витрат бізнесу на оплату праці та енергію

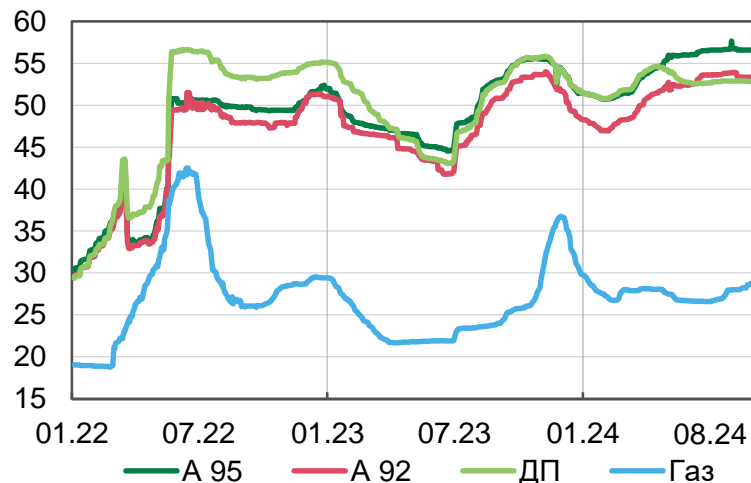
Внески у зміну цін на продукти харчування*, в. п.

* Серпень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Зростання адміністративно регульованих цін незначно пришвидшилося, а цін на пальне – сповільнилося

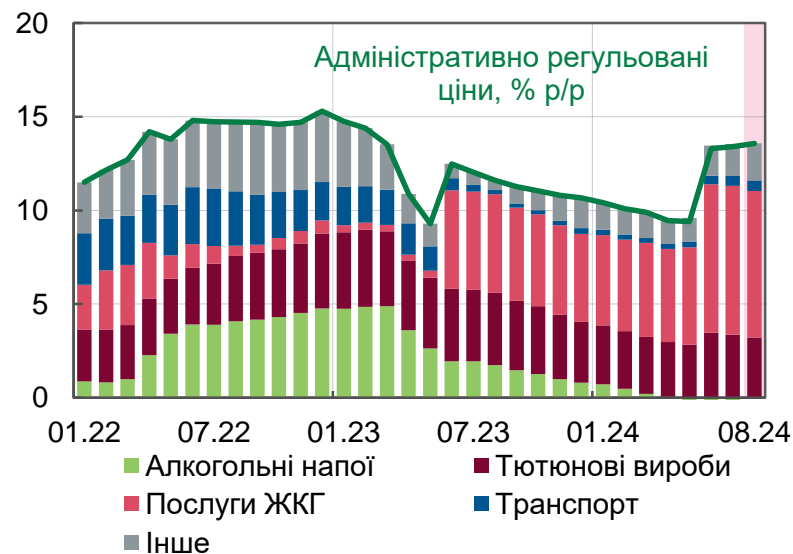
Ціни на пальне, грн/л

Джерело: minfin.com.ua.

- Зростання цін на пальне в липні сповільнилося. Така динаміка відображала ефекти бази порівняння через повернення оподаткування пального до довоєнного рівня в липні 2023 року, достатні запаси та зниження попиту з боку агропромислового комплексу. Водночас на вартості пального позначалися ефекти перенесення від послаблення обмінного курсу та зростання цін на сировину на світових ринках
- Ціни на алкогольні напої знижувалися дедалі повільніше. Крім того, пришвидшилося зростання цін на фармацевтичну продукцію, медичні товари та обладнання, ймовірно, через курсовий чинник. Подорожчання тютюнових виробів сповільнилося, проте ціни на них зростали доволі високими темпами, у тому числі під впливом боротьби з тіньовою продукцією
- Водночас інфляцію надалі стримував мораторій на підвищення тарифів на окремі житлово-комунальні послуги для населення

Внески у зміну адміністративно регульованих цін, в. п.

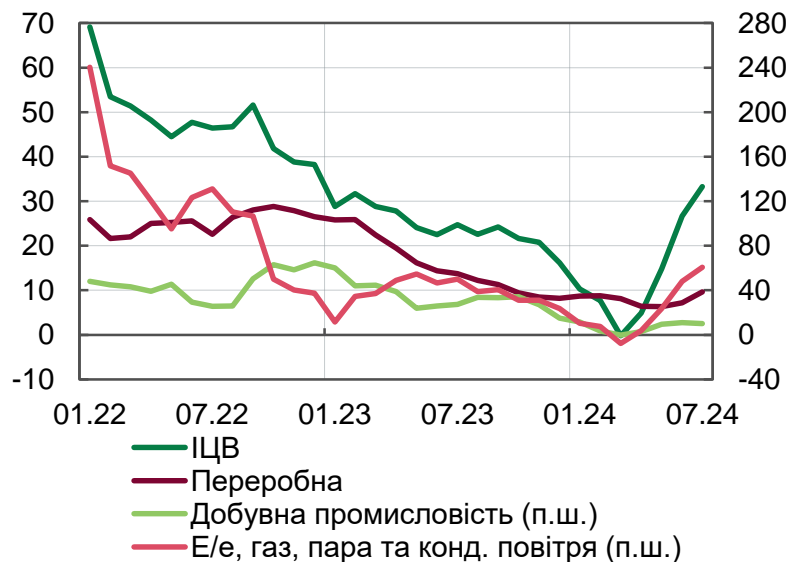

* Серпень – за даними наукасту.

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

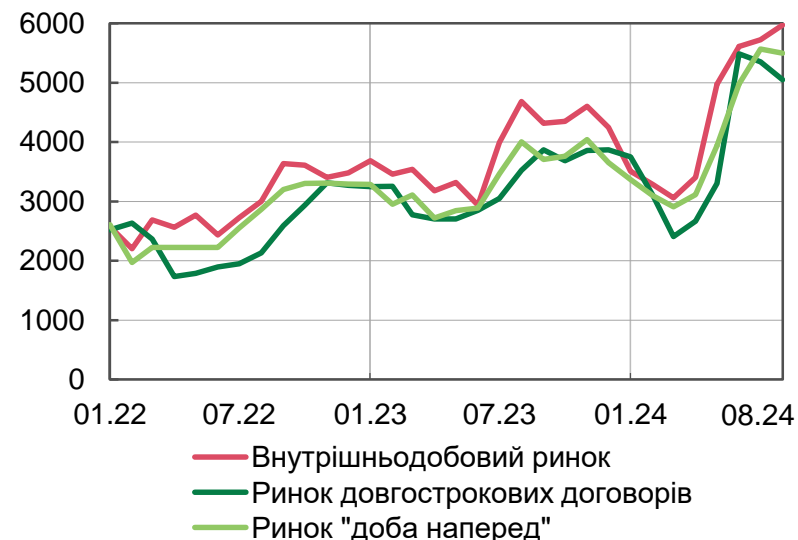
Зростання цін виробників у липні надалі пришвидшувалося, передусім за рахунок цін в енергетиці

Індекс цін виробників (ІЦВ) та його компоненти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Ціни на е/е для непобутових споживачів, грн/МВТ·год

Джерело: Українська енергетична біржа, Оператор ринку.

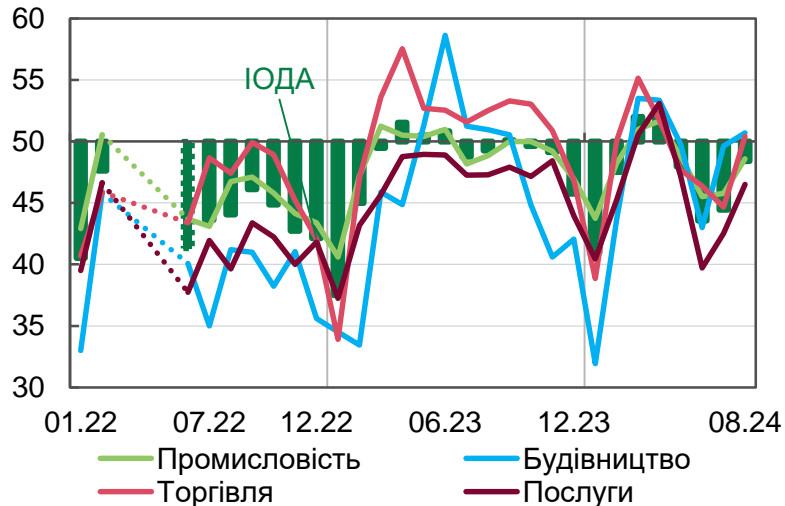
- Промислова інфляція надалі стрімко зростала (до 33.3% р/р у липні порівняно з 26.7% р/р у червні), передусім через збільшення цін в енергетиці, що пояснюється дефіцитом е/е внаслідок втрати низки генеруючих потужностей, імпортом е/е за вищими цінами та збільшенням витрат на альтернативні джерела енергопостачання. У серпні ситуація дещо поліпшилася з огляду на більш ранній вихід з ремонту АЕС та зменшення споживання зі зниженням температур
- Пришвидшилося й зростання цін у харчовій переробці, зокрема на хліб [через зростання вартості сировини та виробничих витрат](#), а також на м'ясо та м'ясопродукти [через вищі закупівельні ціни](#)
- Натомість зростання цін у добувній промисловості, передусім на металеві руди, дещо сповільнилося з огляду на негативну цінову динаміку на глобальних ринках [на тлі нових свідчень слабкої промислової активності в Китаї](#), погіршення ситуації в енергосистемі України, нестачі кадрів та проблем з логістикою

Україна: Економічна активність

У серпні завдяки стабілізації ситуації в енергетиці поліпшилися очікування та поживавилася економічна активність

Індекс очікувань ділової активності (ІОДА), п.

Рівень вище 50 п. свідчить про переважання позитивних оцінок. Опитування не проводилося з березня до травня 2022 року. Джерело: НБУ.

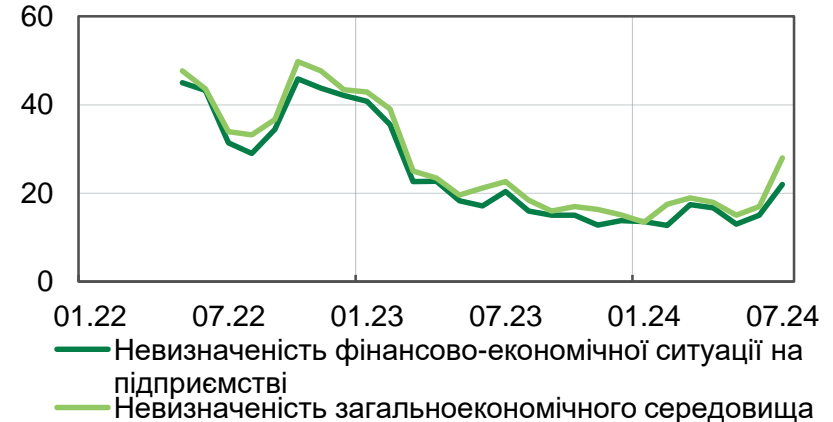
- У серпні енергетична ситуація стабілізувалася, зокрема через [вихід АЕС із ремонтів](#) і нормалізацію температури після рекордної спеки у липні. У результаті поліпшилися ділові очікування підприємств та поживавилася економічна активність
- Проте невизначеність щодо подальшого розвитку подій, зокрема в енергетиці, залишається значною, що стримує поживавлення економічної активності у низці галузей

Нові реєстрації підприємств і ФОП (4-тижнева плинна), тис.

Джерело: opendatabot.ua.

Підприємства, які не змогли дати відповідь щодо очікувань на наступні 6 місяців, % відповідей

Джерело: опитування ІЕД.

Тривало й зростання споживчого попиту на тлі поліпшення споживчих настроїв

Онлайн замовлення товарів, % від довоєнного рівня

Джерело: Opendatabot (Сервіс Хорошоп).

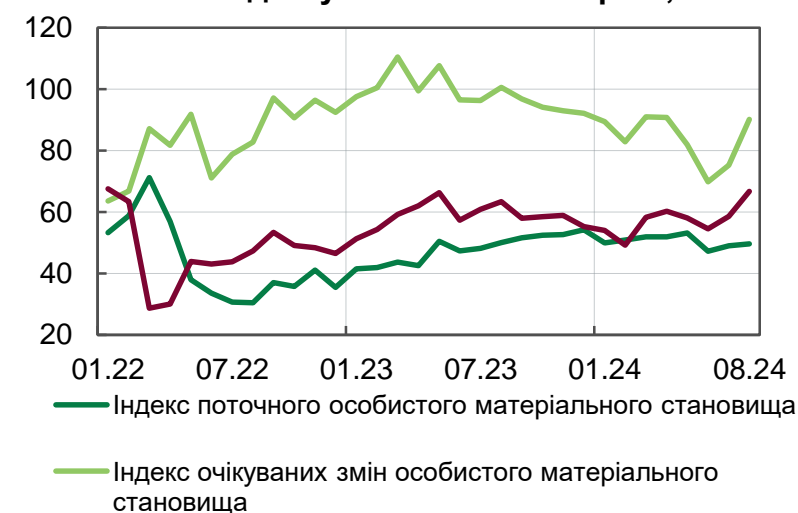
- У серпні торгівлю підтримала підготовка до [навчального сезону](#), водночас завдяки стабілізації в енергетиці попит на [товари автономного живлення](#) знизився
- Підприємства торгівлі [надалі адаптувалися до тривалих відключень е/е](#). Низка великих мереж [почала імпортувати е/е](#), більшість продовольчих мереж [не скорочувала асортимент](#) продукції; водночас [витрати дрібного ритейлу](#) через генератори збільшилися на 10-30%
- [Продажі нових автомобілів](#) зросли на 34.7% м/м та на 34.6% р/р (рекордний показник з грудня 2021 року) в очікуванні податкових змін

Перша реєстрація легкових автомобілів, тис. од.

Джерело: Укравтопром.

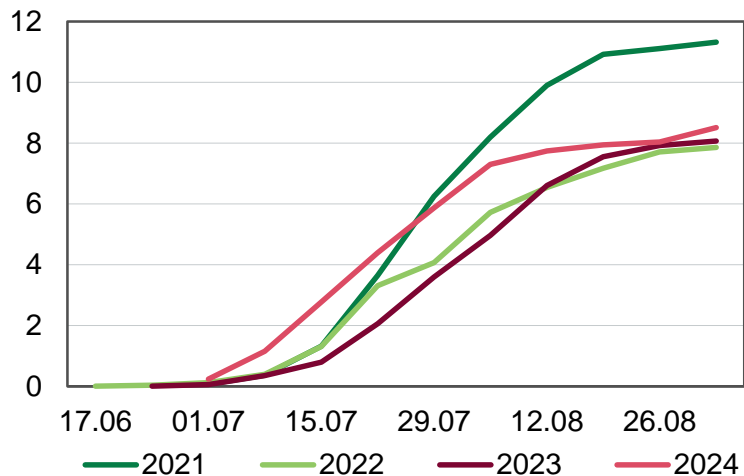
Компоненти індексу споживчих настроїв, п.

З березня 2023 року метод опитування змінено з віч-на-віч на телефонні інтерв'ю. Джерело: Info Sapiens.

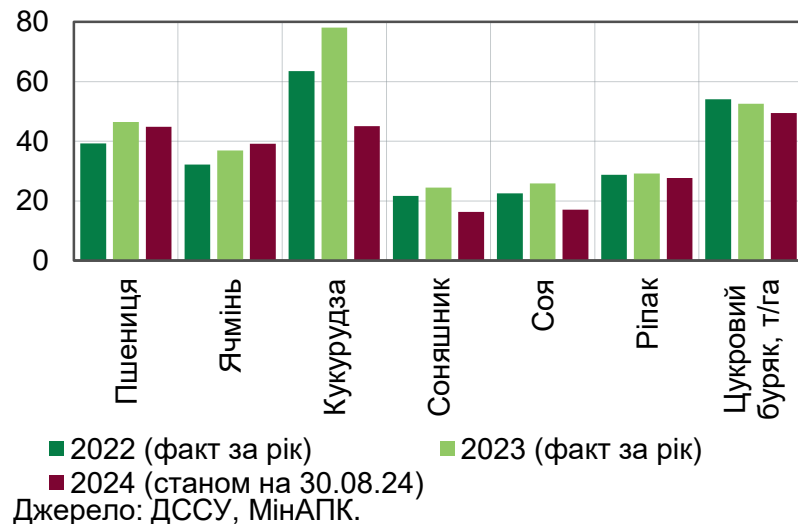
Жнива ранніх культур практично завершилися. Липнева спека погіршила умови для пізніх культур і тваринництва

Зібрані площі основних с/г культур, млн га

Джерело: МінАПК.

Урожайність основних с/г культур, ц/га

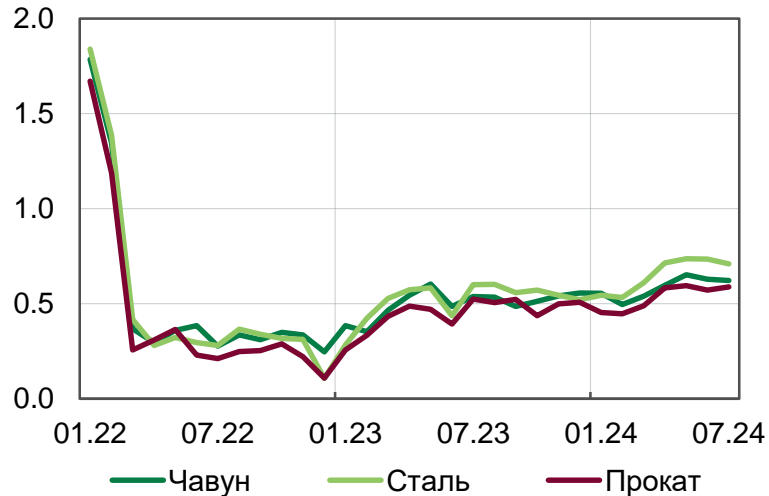

Джерело: ДССУ, МінАПК.

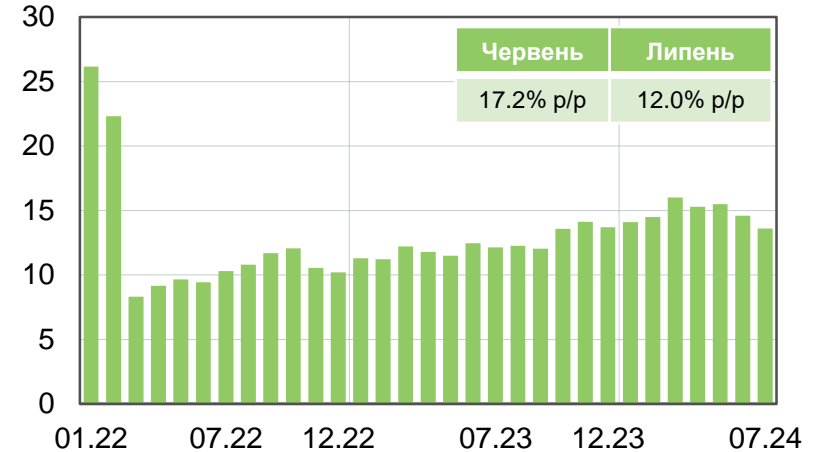
- Станом на кінець серпня практично завершені жнива ранніх культур і розпочато збирання пізніх, яке теж триває швидшими темпами, ніж торік: зібрано 28.7 млн т зернових та зернобобових культур, зокрема 21.8 млн т пшениці, 5.5 млн т ячменю, а також 3.4 млн т ріпаку. Проте [вплив спеки](#) на врожайність пізніх культур переважно негативний. Також через погодний фактор скоротилася пропозиція низки овочів ([капусти](#), [картоплі](#), [огірків](#)), [яблук](#) і [ягід](#); хоча врожай деяких культур ([цибуля](#), [кавуни](#)) суттєво перевищив минулорічний через швидше дозрівання
- Станом на початок серпня тривало [скорочення поголів'я ВРХ](#) через зростання виробничих витрат; виробництво [молока](#) й [м'яса](#) скорочувалося через спеку, відключення е/е, спалахи АЧС у низці регіонів, що також стримувало [м'ясо-](#) та [молочну переробку](#). Натомість поживалося виробництво курятини завдяки виходу на [нові ринки збуту](#)
- Дефіцит сировини стримував [борошномельну та хлібопекарську](#) галузі, а також [переробку соняшнику](#) та [сої](#), низка підприємств продовжила ремонтно-профілактичні роботи й змістила активний період на вересень. Розпочався [сезон цукроваріння](#), проте більшість заводів відклала переробку через посуху, що стримує збирання цукрового буряку

У транспортній галузі – сезонне сповільнення на тлі перерви у збиранні врожаю

Виробництво сталі, чавуну, прокату, млн. т

Вантажні перевезення залізницею, млн т

Джерело: Укрметалургпром.

Джерело: ДССУ, Rail.insider, УЗ.

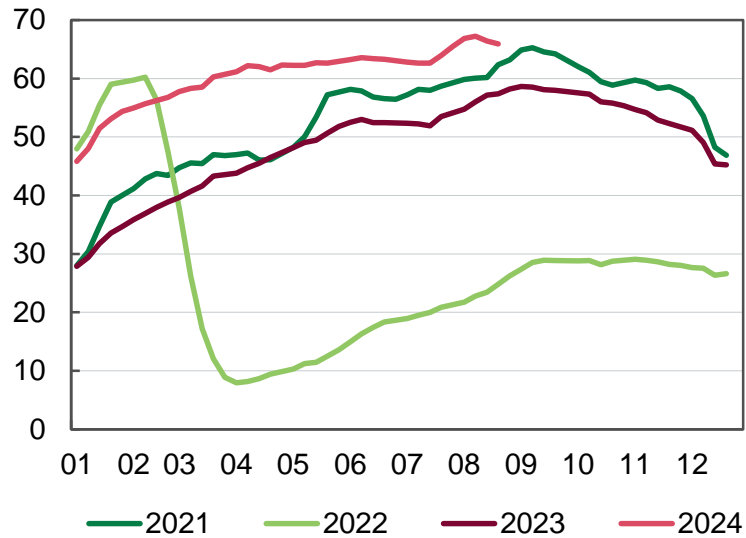
- Сезонне зростання попиту на добрива підтримало [завантаження виробничих потужностей](#) підприємств хімічної промисловості; попри дефіцит е/е [завантаження металургійних підприємств](#) залишається вищим, ніж минулого року
- Тривало нарощування завантаженості [вугледобувних](#) підприємств, а завдяки [введенню в дію нових свердловин](#) та [відновленню видобутку](#) на Сахалінському родовищі – і газовидобутку
- [Виробництво спецобладнання](#) для шахт і [залізничних вагонів](#) для потреб аграріїв підтримало машинобудування
- Будівництво у серпні поживалося на тлі розбудови [с/г інфраструктури](#) й [торговельної нерухомості](#) в західних та центральних регіонах
- На тлі паузи в збиранні врожаю в серпні [морські перевезення знизилися на 2.7% м/м](#) проте більш ніж удвічі зросли в річному вимірі на тлі зупинки зернового коридору минулого року; водночас [залізничні перевезення с/г вантажів](#) зросли на 25% м/м і на 80% р/р; автомобільні перевезення на експорт залишилися [на рівні минулого місяця](#)

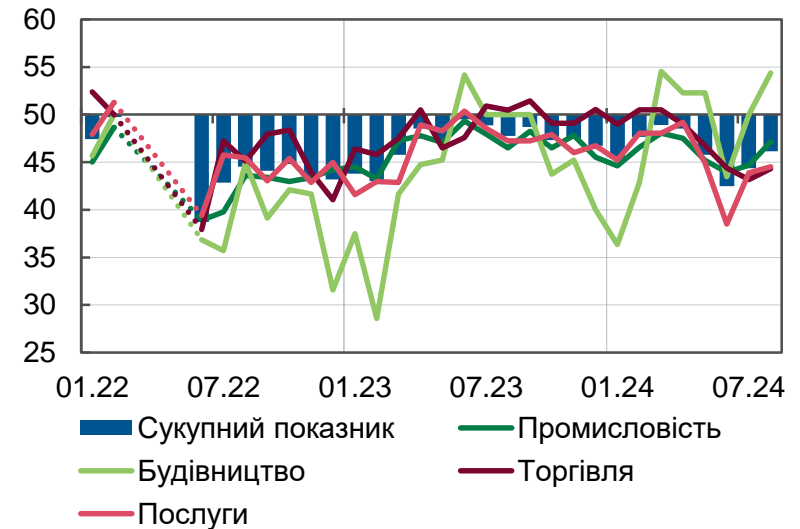
Україна: Ринок праці

Завдяки поліпшенню енергетичної ситуації попит на робочу силу та кількість працівників зростали...

Нові вакансії, чотиритижнева плинна, тис.

Дифузійні індекси зміни кількості працівників, п.

Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

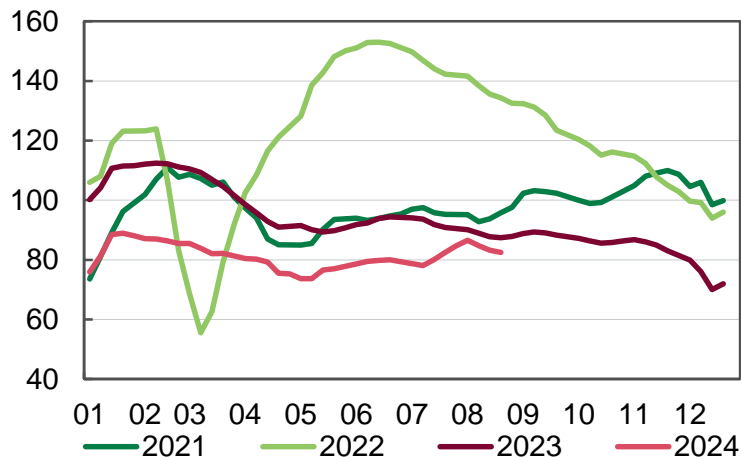
Рівень вище 50 п. свідчить про переважання позитивних оцінок підприємств щодо зміни кількості працівників над негативними. Опитування не проводилося з березня до травня 2022 року.

Джерело: НБУ.

- Пожвавлення економічної активності в серпні зумовило й подальше збільшення кількості вакансій. Зокрема, у серпні найбільше зростає кількість вакансій в охороні та безпеці (у 4.6 разів р/р), телекомунікаціях (на 45% р/р) та охороні здоров'я (на 34% р/р)
- Після шоку, викликаного проблемами з енергопостачанням у попередні місяці, у серпні, за опитуваннями підприємств, відновилося й зростання кількості працівників

...водночас пропозиція робочої сили залишалася обмеженою через наслідки війни

Нові резюме, чотиритижнева плинна, тис.

Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

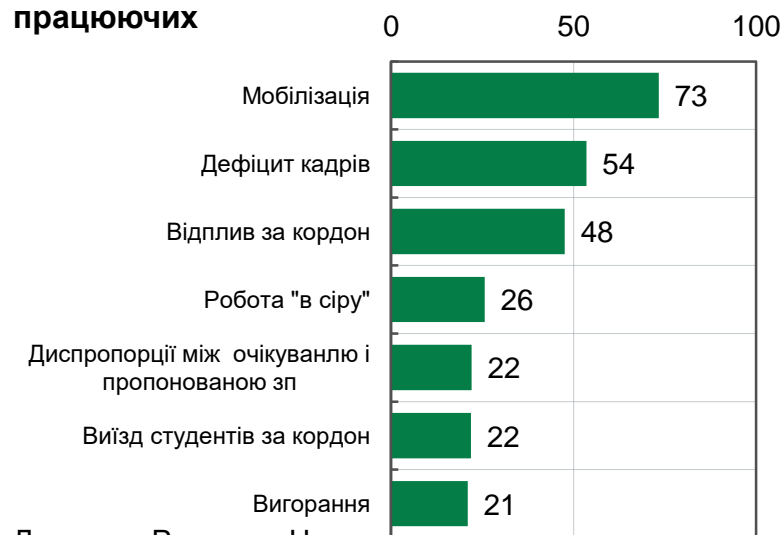
- За опитуванням [КМІС](#), значні труднощі з пошуком роботи відзначають мешканці прифронтових областей, що разом з обмеженим доступом до навчання з підвищення кваліфікації утримує їх від пошуку роботи (лише 13% опитаних у прифронтових областях не мають роботи та шукають її, та ще 7% планують відкриття власного бізнесу)
- За опитуванням [Центру Разумкова](#), 73% працюючих вважають мобілізацію проблемою для ринку праці. Згідно з опитуванням ФОП проведеним [ЄБА](#), 64% підприємців назвали мобілізацію чинником, що має найбільший негативний вплив на бізнес

Наскільки важко знайти роботу у вашій області?, % відповідей

Джерело: КМІС.

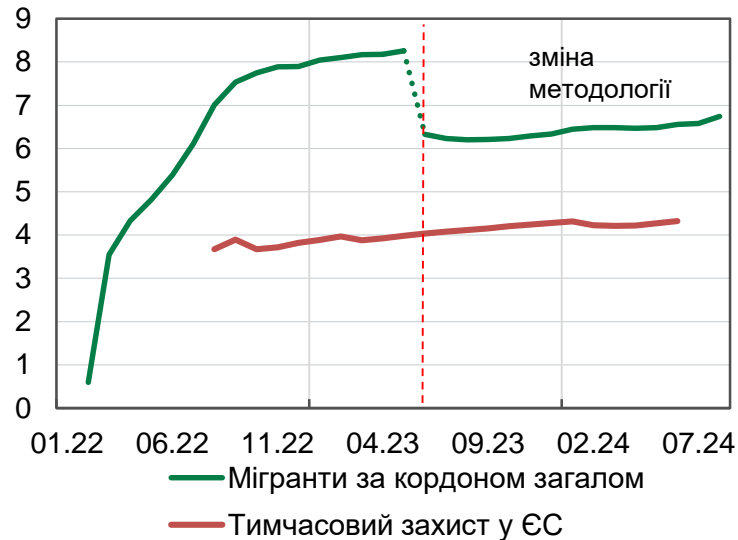
Основні проблеми на ринку праці, % відповідей працюючих

Джерело: Разумков Центр.

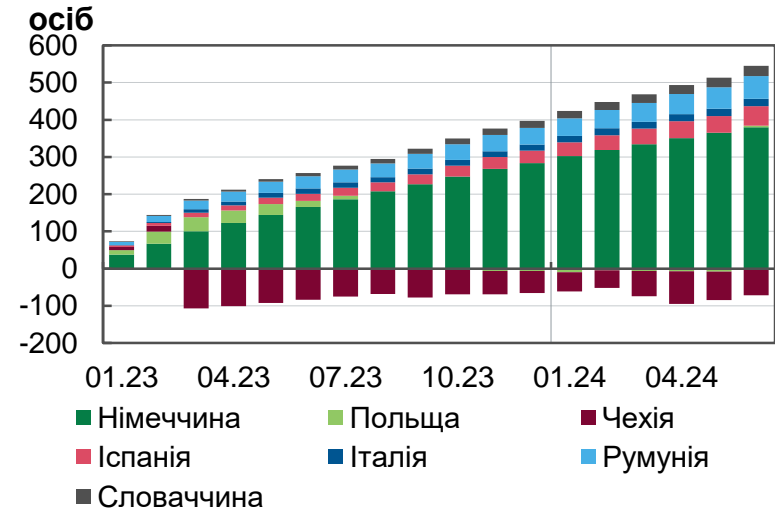
Складна енергетична ситуація в липні зумовила збільшення міграції за кордон

Кількість мігрантів з початку повномасштабного вторгнення, млн осіб

Джерело: ООН, Євростат.

Кумулятивна зміна кількості мігрантів в окремих країнах ЄС порівняно з груднем 2022 року, тис. осіб

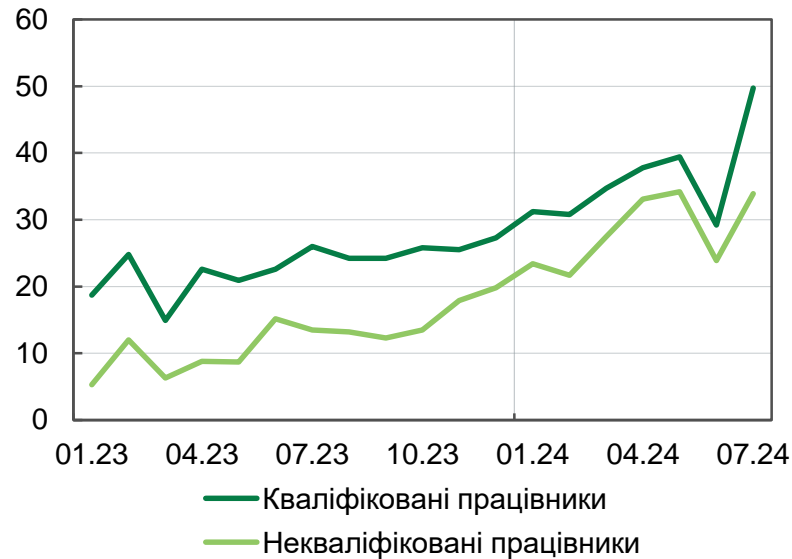
Дані по Іспанії у травні 2024 року відсутні, використані показники квітня 2024 року.

Джерело: Євростат.

- За оцінкою ООН, станом на 19 серпня 2024 року кількість мігрантів з України у світі сягнула 6,7 млн осіб (з початку року зросла майже на 400 тис. осіб). Найбільше українських мігрантів у Німеччині (1,1 млн), Польщі (976 тис.) та Чехії (361 тис.)
- Водночас країни-реципієнти українських мігрантів поступово ускладнюють умови їх перебування:
 - у Польщі створюють умови для переходу з поточного тимчасового захисту на тимчасове проживання, з липня 2024 року для більшості скасовано одноразову допомогу в 300 злотих на проживання та допомогу в розмірі 40 злотих на проживання та харчування в приватних будинках;
 - у Чехії вводиться обмеження на проживання в державному гуманітарному житлі не більше 150 днів, після чого діють стандартні умови оренди
 - у Німеччині найнижчий рівень зайнятості серед українців у ЄС через значні виплати під час навчання, тому їх планують переглянути. Також жорсткіше регулюватимуть відмову від роботи

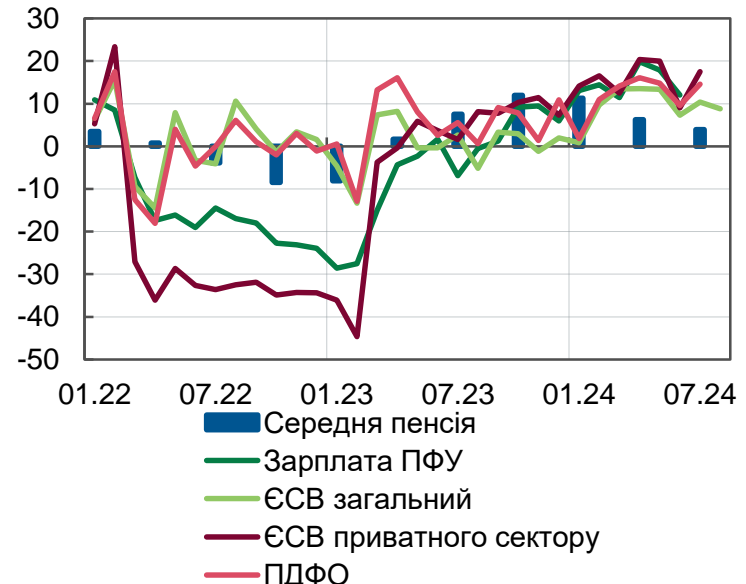
У результаті дефіцит працівників посилюється, що зумовлює подальше зростання зарплат

Індекс складності пошуку працівників*

* Різниця між частками відповідей: знайти працівників стало важче та знайти працівників стало легше.
Джерело: ІЕД.

Непрямі показники для оцінки доходів населення в реальному вимірі*, % р/р

* Дефльовано на ІСЦ. ЄСВ приватного сектору розраховано як різницю між загальними обсягами ЄСВ і нарахуваннями на заробітну плату зі зведеного бюджету.
Джерело: ДКСУ, ПФУ, ДССУ, розрахунки НБУ.

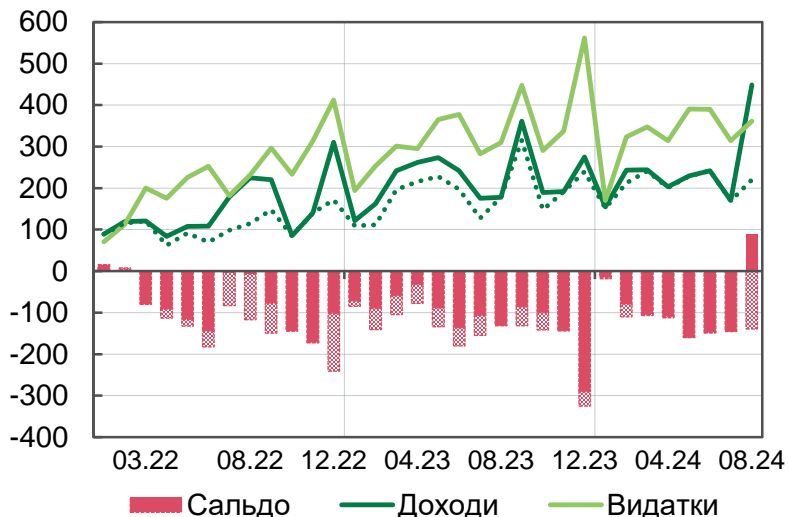
- Дефіцит кадрів, особливо кваліфікованих, залишається значним. Після незначного зменшення, яке ймовірно було спричинене зменшенням попиту через зупинки в роботі підприємств унаслідок перебоїв з енергопостачанням, за опитуванням [ІЕД](#), дефіцит кваліфікованих працівників сягнув нового максимуму. За опитуванням [центру Разумкова](#), 60% працюючих (роботодавців, найманих працівників, працюючих співвласників підприємств, самозайнятих) повідомили про дефіцит кадрів на своєму підприємстві
- Тиск з боку нестачі працівників зумовив подальше збільшення реальних зарплат

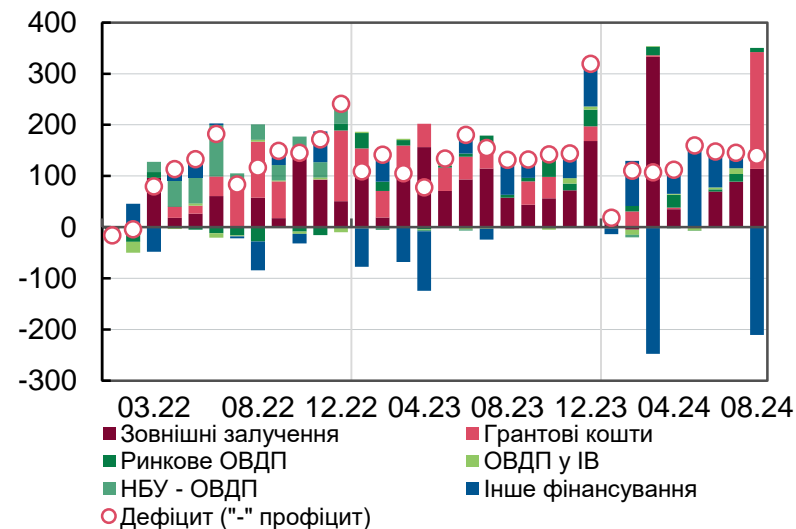
Україна: Фіскальний сектор

Дефіцит державного бюджету (без урахування грантів у доходах) у серпні залишився значним

Основні показники державного бюджету* (помісячно), млрд грн

Фінансування** дефіциту державного бюджету (без урахування грантів у доходах), млрд грн

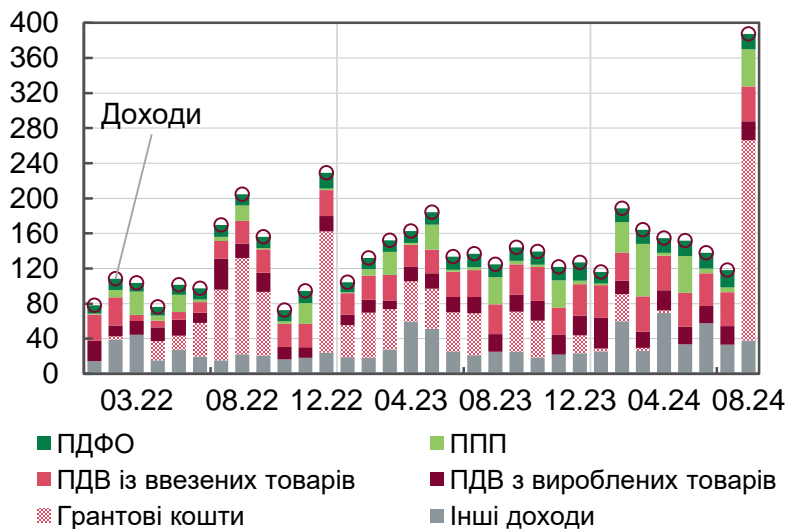

* Пунктиром та додатково візерунковою заливкою відображено відповідні показники без урахування грантів. Сальдо з урахуванням кредитування. ** Чисті залучення. Інше фінансування – активні операції (зокрема включає зміну обсягів бюджетних коштів) та приватизація. Серпень – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки, дані та розрахунки уточнюватимуться. Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

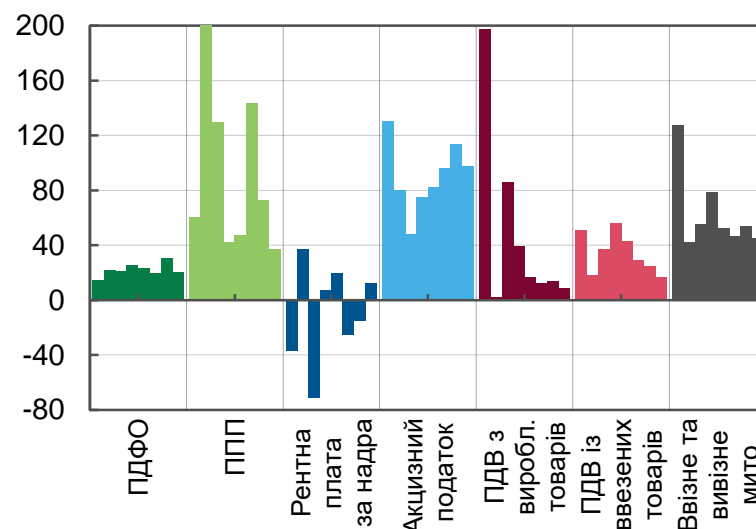
- Дефіцит державного бюджету (без урахування грантів у доходах) залишився значним і близьким до рівнів попередніх місяців
- Бюджетні потреби в серпні профінансовано передусім за рахунок розширення міжнародної допомоги (усього отримано 8.4 млрд дол., з яких гранти – 5.5 млрд дол.). Також завдяки таким істотним обсягам створено буфер ліквідності для покриття бюджетних потреб у наступні місяці
- Внутрішні залучення в національній валюті в липні-серпні були дещо меншими стосовно попередніх місяців (імовірно останнє пов'язано з отриманням значної міжнародної допомоги). Водночас вони залишаються важливим джерелом покриття бюджетних потреб, а загальний роловер ОВДП за вісім місяців становив 146%

Податкові надходження надалі зростали, хоча в серпні суттєву частину доходів забезпечили гранти

Доходи* загального фонду державного бюджету, млрд грн

Темпи зростання окремих податкових надходжень загального фонду, помісячно, % р/р

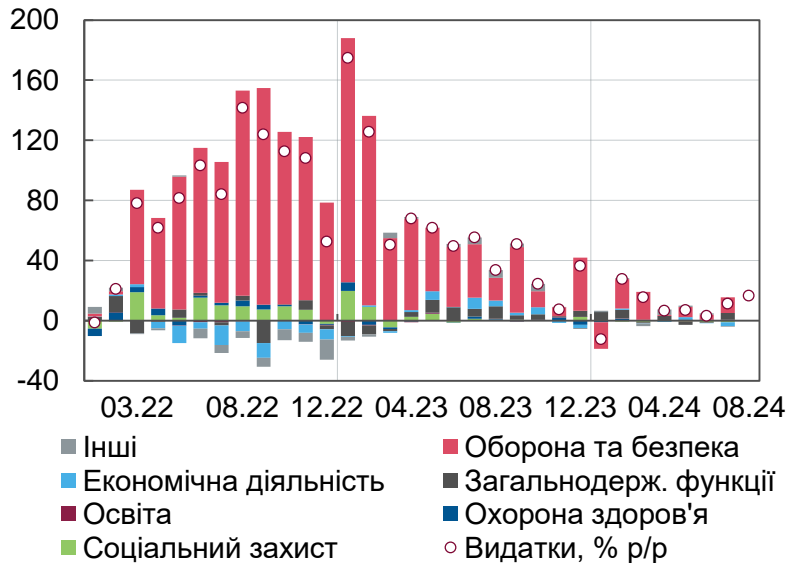

* Серпень – оперативні дані із сайту МФУ та розрахунки на їх основі, дані та розрахунки уточнюватимуться.
Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

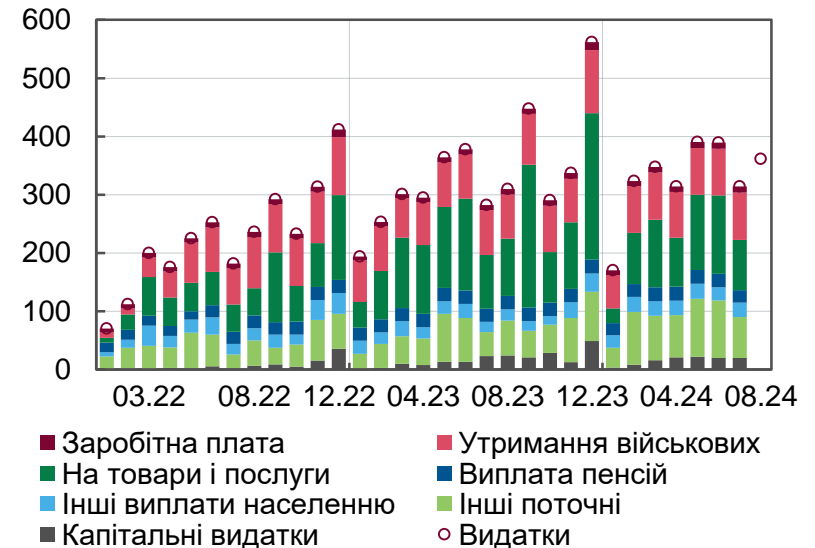
- Податкові надходження загального фонду й надалі зростали високими темпами, хоча в серпні дещо пригальмували, зокрема під впливом послаблення економічної активності через дефіцит е/е в попередні місяці. Водночас зростанню та перевиконанню плану податкових надходжень сприяли високі фінансові результати окремих галузей, зокрема банків (зважаючи, зокрема, на вищу ставку податку на прибуток банків), ефекти від номінального зростання економіки
- Водночас вагомим джерелом доходів у серпні були грантові кошти, що становили більше половини доходів державного бюджету

У серпні зростання видатків дещо пришвидшилося

Внески в річну зміну видатків* державного бюджету (функціональна класифікація), в. п.

Видатки державного бюджету (економічна класифікація), млрд грн

* Серпень – оперативні дані із сайту МФУ та розрахунки на їх основі, дані та розрахунки уточнюватимуться.
Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

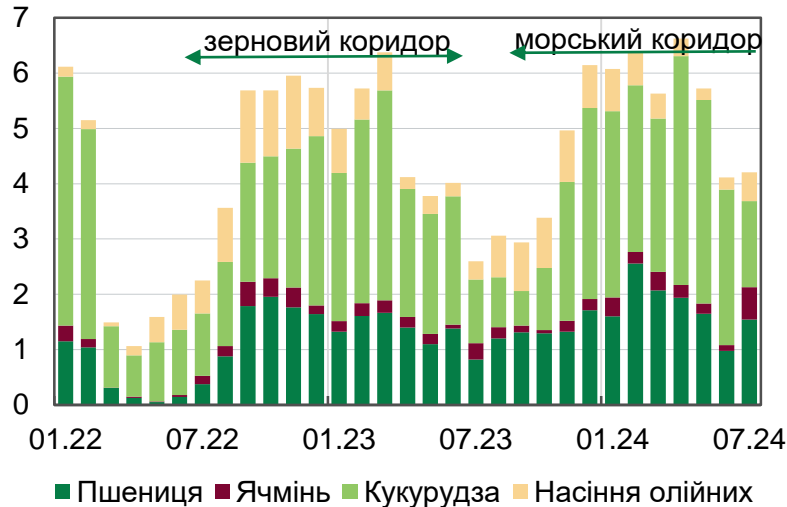
- Видатки в серпні були високими та зросли на близько 17% р/р. Однак загалом зростання видатків залишилося стриманим незважаючи на високі обсяги міжнародної допомоги. Це дало змогу акумулювати доволі суттєві кошти на майбутні періоди
- Пріоритетними напрямками залишалися витрати на оборону та безпеку разом із соціальним забезпеченням. Водночас зростання видатків могло бути зумовлено збільшенням капітальних видатків, що, зокрема, пов'язано з ліквідацією наслідків руйнувань

Україна: Платіжний баланс

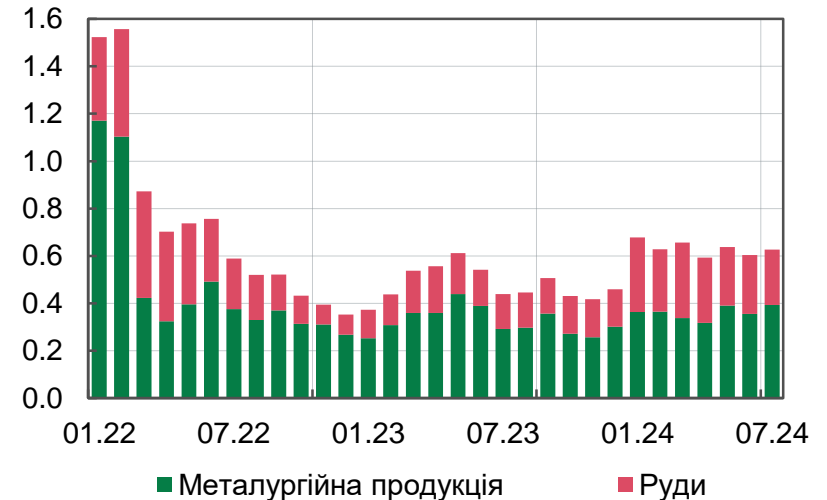
У липні експорт товарів очікувано зріс завдяки початку поставок с/г культур нового врожаю

Експорт сільськогосподарських культур, млн т

Джерело: ДМСУ.

Експорт продукції ГМК, млрд дол.

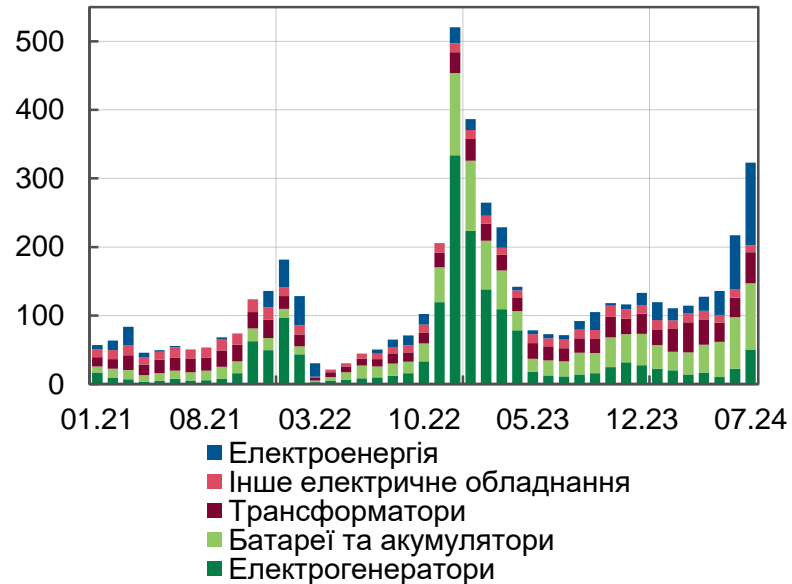

Джерело: розрахунки НБУ.

- В умовах повноцінного функціонування морського коридору аграрії мали можливість розпочати поставки нового врожаю в необхідному обсязі. Так, збільшився експорт пшениці, ячменю та насіння олійних, водночас експорт кукурудзи знизився через вичерпання її залишків
- Крім того, збільшилися поставки продукції металургії. Зокрема, зріс експорт напівфабрикатів до Єгипту, що, вірогідно, було спричинено обмеженими поставками з росії через блокування банківських платежів

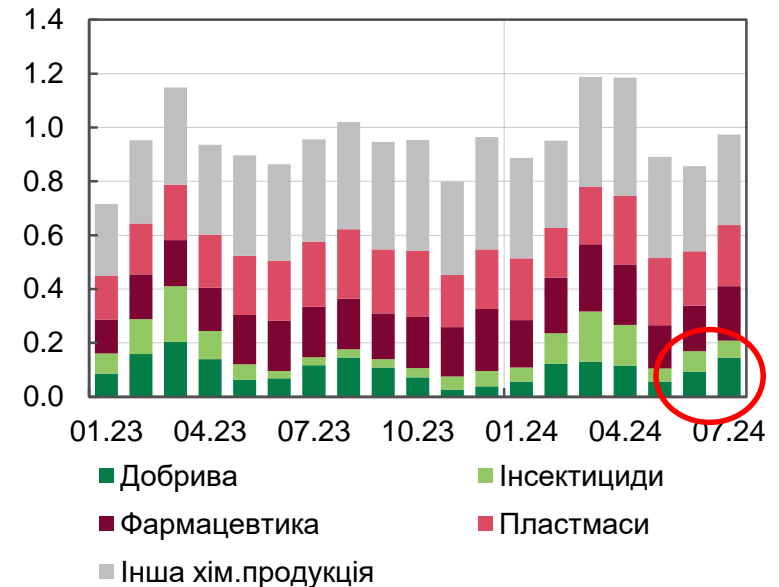
Проте імпорт товарів зріс відчутніше через дефіцит е/е та попит аграріїв, у результаті дефіцит торгівлі товарами розширився...

Імпорт енергообладнання та електроенергії, млн дол.

Джерело: ДМСУ.

Імпорт хімічної продукції, млн дол.

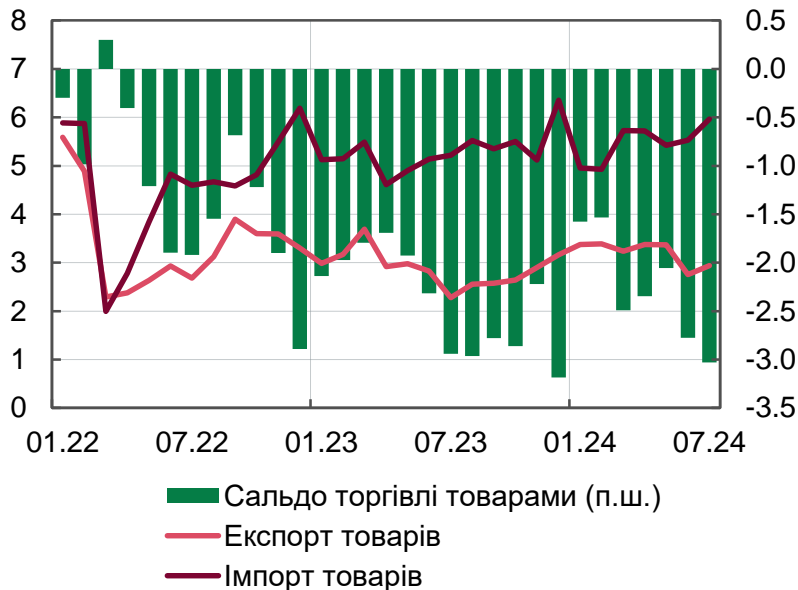

Джерело: НБУ.

- Регулярні обстріли енергосистеми з боку рф, ремонтні роботи на АЕС і збільшення споживання через спеку призвели до формування відчутного дефіциту електроенергії в липні. Це зі свого боку мало наслідком збільшення імпорту як електроенергії, так і товарів для забезпечення енергоавтономності
- Напередодні осінньої посівної аграрії збільшили закупівлі насіннєвого матеріалу та добрив. Крім того, підвищення захворюваності населення зумовило нарощування імпорту фармацевтичних товарів

... що разом зі зростанням імпорту за статтею "подорожі" призвело до розширення дефіциту поточного рахунку

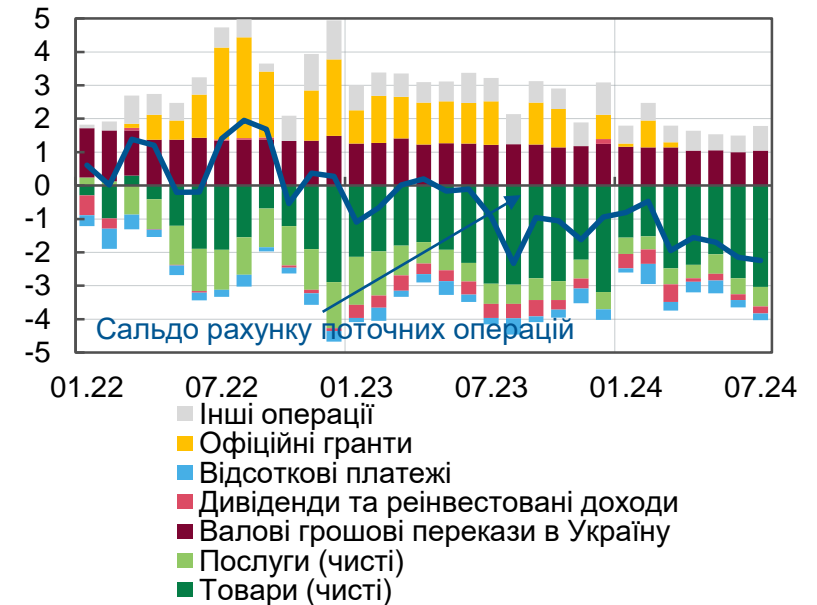
Сальдо торгівлі товарами, млрд дол.

Джерело: НБУ.

- Через більше зростання імпорту товарів порівняно з експортом дефіцит торгівлі товарами розширився до 3 млрд дол.
- Крім того, активізація літнього закордонного відпочинку українцями призвела до збільшення імпорту послуг за статтею "подорожі"
- Розширення зовнішньоторговельного дефіциту було частково компенсоване більшими надходженнями за рахунком вторинних доходів завдяки наданій гуманітарній допомозі, отже, дефіцит поточного рахунку розширився не так значно

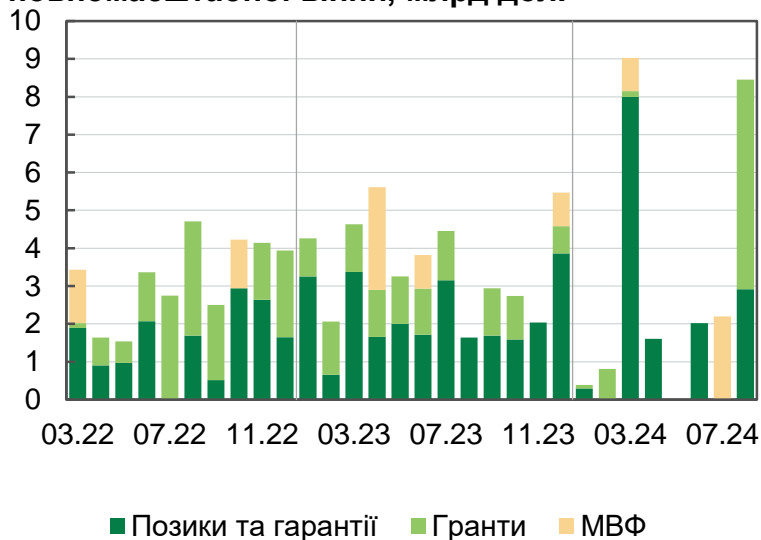
Сальдо рахунку поточних операцій, млрд дол.

Джерело: розрахунки НБУ.

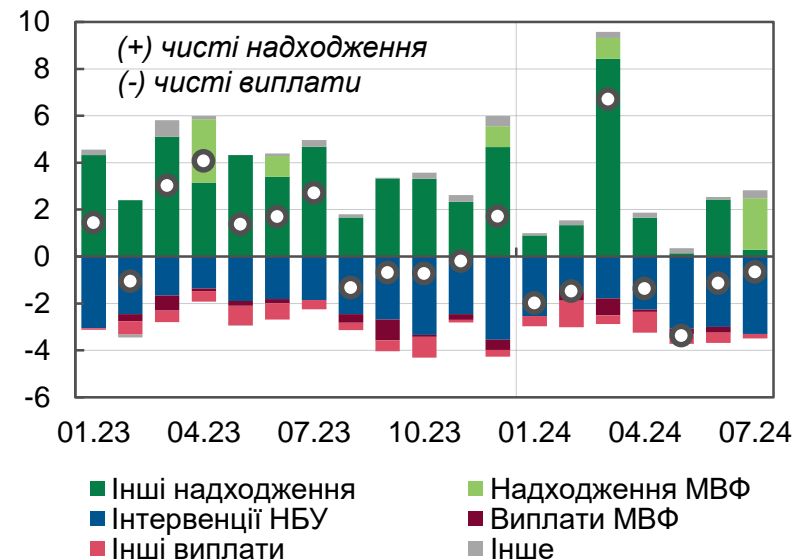
Розрив ПБ був частково компенсований надходженням траншу від МВФ, резерви залишалися на комфортному рівні

Міжнародна фінансова допомога з початку повномасштабної війни, млрд дол.

Джерело: НБУ, МФУ, дані з відкритих джерел.

Зміна міжнародних резервів, млрд дол.

Джерело: НБУ.

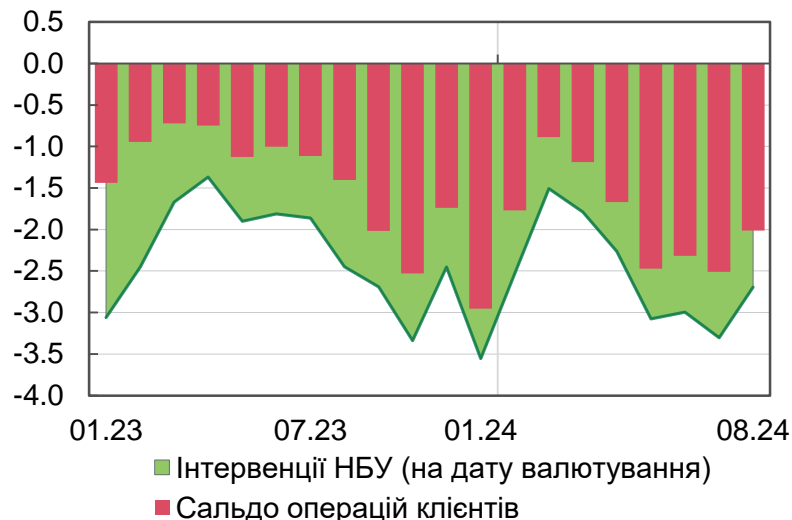
- У липні Україна отримала п'ятий транш від МВФ у межах програми EFF у розмірі 2.2 млрд дол. Це дало змогу фінансувати дефіцит платіжного балансу в умовах відсутності інших надходжень міжнародної фінансової допомоги
- У результаті міжнародні валові резерви протягом липня скоротилися незначно та становили 37.2 млрд дол. на кінець місяця, що забезпечує фінансування 4.8 місяця майбутнього імпорту
- Уже в серпні Україна отримала значні обсяги міжнародної фінансової допомоги (8.4 млрд дол. позикових та грантових коштів), що дало змогу відновити зростання резервів

Україна: Монетарний сектор

Ситуація на валютному ринку в серпні була контрольованою, а курсові коливання – помірними

Сальдо операцій з іноземною валютою клієнтів банків* та інтервенції НБУ, млрд дол.

* Сальдо операцій з купівлі та продажу безготівкової та готівкової іноземної валюти клієнтами банків на умовах "тод", "том", "спот".

Джерело: НБУ.

Курси гривні до долара

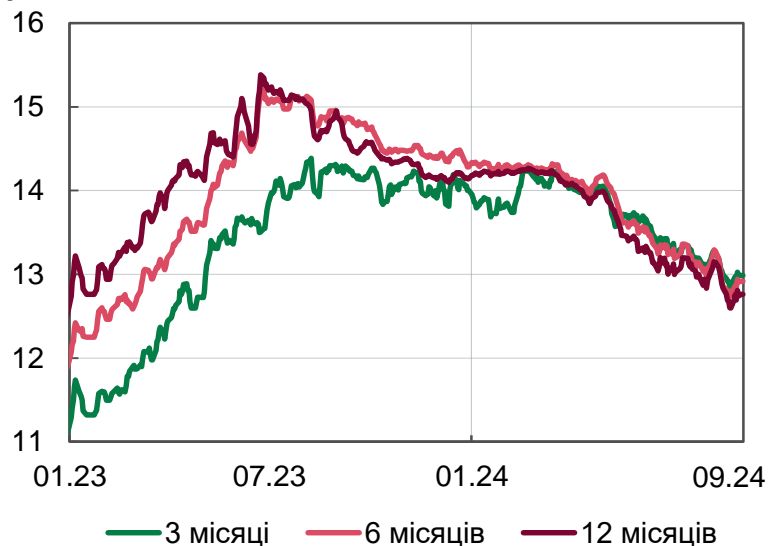

Джерело: НБУ.

- Збалансованість валютного ринку в серпні дещо поліпшилася з огляду на незмінні обсяги пропозиції іноземної валюти за одночасного зниження попиту як на міжбанківському, так і на готівковому сегментах
- Збереженню стійкої ситуації та поліпшенню курсових очікувань сприяли зрушення у питаннях отримання міжнародної фінансової допомоги
- Обмінний курс гривні коливався в обидва боки під впливом ринкових чинників, незначно девальвувачи за місяць. Різниця між готівковим та офіційним курсами не перевищувала 1%, скоротившись наприкінці серпня до 0.4%. Завдяки кращій збалансованості ринку в серпні чистий продаж іноземної валюти НБУ знизився до 2.7 млрд дол.

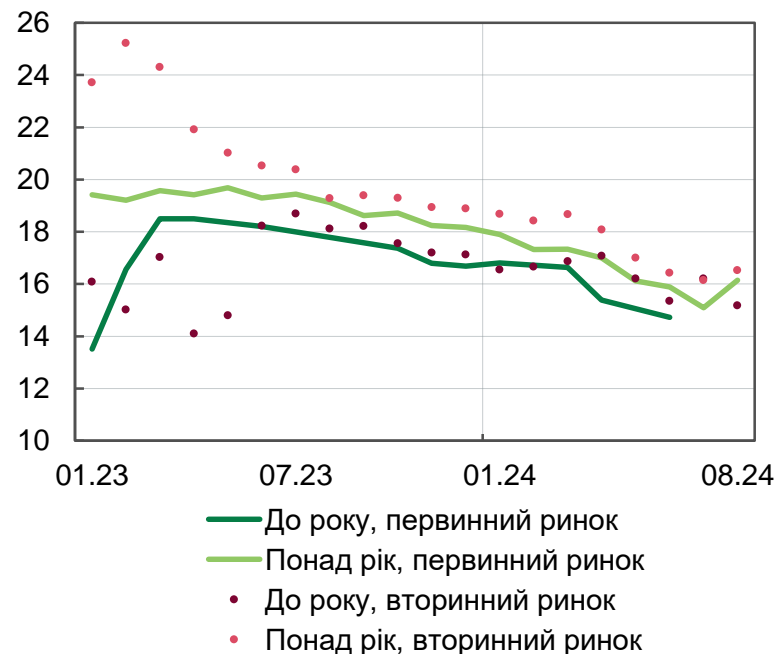
Дохідність гривневих інструментів у реальному вимірі залишається додатною

Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб*, %

* 5-денна ковзна середня.
Джерело: Thomson Reuters.

Дохідність гривневих ОВДП, % річних

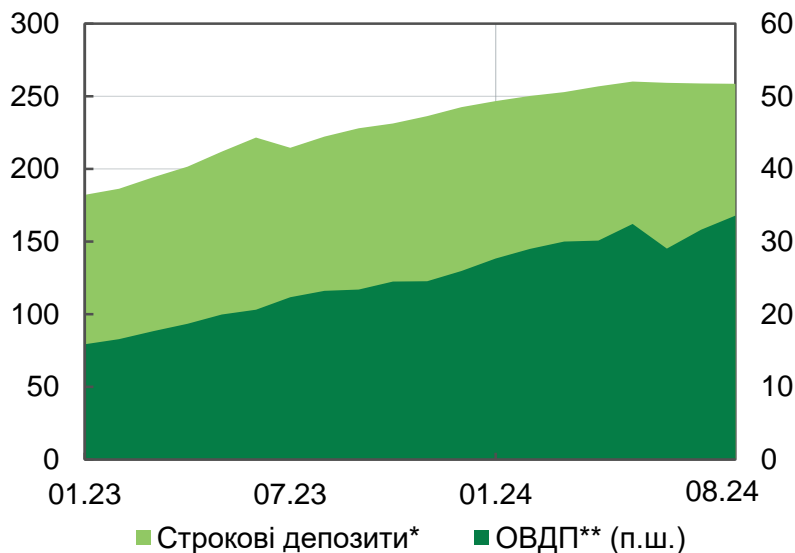

Джерело: розрахунки НБУ.

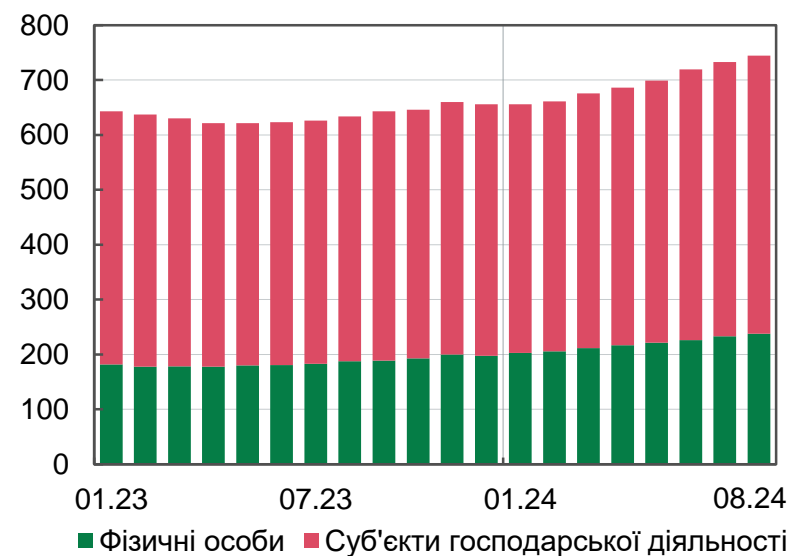
- Номінальні гривневі ставки надалі знижуються з огляду на ефекти від попередніх кроків НБУ з пом'якшення процентної політики. Зростання середньозваженої дохідності ОВДП у серпні пояснюється активним інвестуванням у нові папери з більшою строковістю, дохідність яких є традиційно вищою
- Водночас дохідність гривневих інструментів перевищує як прогнозований НБУ рівень інфляції, так і рівень інфляційних очікувань домогосподарств, що забезпечує захист гривневих заощаджень населення від інфляції

Банківське кредитування поживалося на тлі зниження ставок. Портфель гривневих ОВДП фізосіб відновив зростання

Залишки гривневих ОВДП у портфелі ФО та строкових депозитів ФО, млрд грн

Гривневі кредити*, млрд грн

* За оперативними даними.

** За номінально-амортизаційною вартістю.

Джерело: НБУ.

* За оперативними даними.

Джерело: НБУ.

- В умовах подальшого зниження ставок швидко зростають кредити бізнесу та населення. Водночас зросла вага несубсидйованих кредитів, оскільки більшість кредитів бізнесу надавалася поза межами державних програм підтримки
- Портфель гривневих ОВДП фізичних осіб завдяки роловеру червневих погашень з липня відновив зростання
- Приріст строкових гривневих депозитів населення з червня призупинився, що може відображати погіршення курсових очікувань у попередні місяці та зростання витрат населення на енергообладнання